

Ludmiła PIETRUSZKA,
orcid.org/0000-0002-1505-4840

методык

*Drohobyckiej Filii Państwowej Instytucji Naukowej «Instytut Modernizacji Treści Oświaty»
(Drohobycz, obwód lwowski, Ukraina) ludmiladrohobych@gmail.com*

EPONIMY POCHODZENIA ORIENTALNEGO W JĘZYKU POLSKIM

Niniejszy artykuł traktuje o zjawisku apelatyzacji rzeczowników własnych na przykładzie wyrazów pochodzenia orientalnego zapożyczonych do języka polskiego w różnych okresach jego historii. Kwestia obecności eponimów o etymologii orientalnej zasługuje na zwrócenie szczególnej uwagi, ponieważ stanowią one bogaty materiał językowy, są jednym ze sposobów bogacenia słownictwa języka polskiego, ponadto zawierają treść poznawczą, albowiem pomagają w świadomym komunikowaniu z odmiennymi kulturami, wskazują na związki języka polskiego z innymi językami, nie zawsze bliskimi terytorialnie i obyczajowo, oraz stanowią podstawę zainteresowań językowo-kulturowych.

Celem niniejszego badania jest przedstawienie semantyki eponimów o proveniencji orientalnej oraz próba przyporządkowania ich do określonych grup znaczeniowych. Poddano analizie najczęściej używane i najbardziej znane eponimy pochodzenia orientalnego. Zauważono, że badane wyrazy, które funkcjonują w języku polskim jako eponimy, przejęte zostały przede wszystkim z takich języków, jak turecki, tatarski, arabski, chiński (odnotowano około 50 haseł). Warto nadmienić, że prezentowane eponimy są motywowane w większości toponimami, natomiast prawie nie spotykane są, poza kilkoma, nazwy powstałe od antroponimów. Wyodrębniono kilka grup znaczeniowych. Ustalono, że najbardziej popularnymi, znanymi i rozpowszechnionymi są nazwy tkanin oraz nazewnictwo kulinarne. Nadmienić należy, że niektóre wyrazy trudno przyporządkować poszczególnym kręgom tematycznym. Zwrócono uwagę, że większość omawianych eponimów jest niezbyt często używana na co dzień, są to raczej wyrazy bardziej znane ludziom określonego środowiska, zawodu lub o konkretnych zainteresowaniach, niektóre też mają odcień słownictwa nacechowanego chronologicznie, tzn. mogą być odbierane jako archaizmy lub historyzmy.

Materiał językowy do analizy został zaczerpnięty z dwóch słowników autorstwa Władysława Kopalińskiego: przede wszystkim ze «Słownika eponimów, czyli wyrazów odmiennych» oraz sporadycznie ze «Słownika wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych»

Słowa kluczowe: język polski, zapożyczenia, eponim, wyraz odmienny, orientalizm, toponim, antroponim.

Людмила ПЕТРУШКА,
orcid.org/0000-0002-1505-4840

методист

*Дрогобицької філії Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»
(Дрогобич, Львівська область, Україна) ludmiladrohobych@gmail.com*

ЕПОНІМИ ОРІЄНТАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ

Запропонована стаття присвячена процесові апелятивізації власних назв на прикладі лексичних орієнталізмів, що входили в сучасну польську мову протягом багатьох століть. Питання присутності епонімів-орієнталізмів у польській мові заслуговує на особливу увагу та ґрунтовне різноаспектне дослідження, позаяк ці запозичення збагачують її лексичний склад, володіють значним пізнавальним змістом, свідчать про міжмовні та міжкультурні зв'язки, отже, є підставою мовно-культурних зацікавлень.

Метою представленої розвідки є характеристика епонімів у семантичному аспекті та спроба їх розподілу за тематичними групами. Проаналізовано найчастіше вживані та найбільш поширені епоніми орієнтального походження. Зауважено, що досліджувані слова, які функціонують у польській мові як епоніми, в основному запозичені з турецької, татарської, арабської, китайської мов (нараховано близько 50 мовних одиниць) та мотивовані передовсім топонімами, проте, майже не зустрічаються слова, окрім кількох назв, утворені від антропонімів. Виокремлено кілька тематичних груп, серед яких: назви рослин і тварин, кулінарна лексика, назви мінералів, реалії культури та мистецтва. Варто зазначити, що класифікація зібраних загальних назв, утворених від власних найменувань є досить складною. Виявлено, що найчастіше вживаними є назви тканин та кулінарні найменування, однак більшість епонімів не належить до активної лексики, оскільки вони обмежено функціонують у повсякденному житті, вживаються в певних соціальних та культурних контекстах, є зрозумілі окресленому колу людей, а деякі з них мають ознаки застарілості, тобто можуть сприйматися як архаїзми та історизми.

Джерельною базою дослідження послуговували словники В. Копалінського: передусім «Słownik eponimów, czyli wyrazów odmiennych» та спорадично «Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych».

Ключові слова: польська мова, запозичення, епонім, апелятив, орієнталізм, топонім, антропонім.

Liudmyla PETRUSHKA,
 orcid.org/0000-0002-1505-4840
 Methodologist

*Drohobych Branch of the State Scientific Institution «Institute of Education Content Modernization»
 (Drohobych, Lviv region, Ukraine) ludmiladrohobych@gmail.com*

EPONYMS OF ORIENTAL ORIGIN IN THE POLISH LANGUAGE

The proposed article is devoted to the process of proper name appellation on the example of lexical orientalisms that have been part of the modern Polish language for many centuries. The issue of the presence of eponyms-orientalisms in the Polish language deserves special attention and a thorough multidimensional study since these borrowings enrich its lexical composition, have significant cognitive content, testify to interlingual and intercultural relations, and, therefore, are the basis of linguistic and cultural interests.

The purpose of the submitted research is to characterize eponyms in the semantic aspect and try to divide them into thematic groups. The most frequently used and most widespread eponyms of Oriental origin are analyzed. It is noted that the researched words functioning in Polish as eponyms are mainly borrowed from Turkish, Tatar, Arabic, and Chinese (about 50 linguistic units) and are motivated primarily by place names; however, there are almost no words, except for a few names, formed from anthroponyms. Several thematic groups have been identified, including names of plants and animals, cuisine vocabulary, names of minerals, and realities of culture and art. It is worth noting that the classification of the collected common names derived from proper names is quite complicated. It is revealed that the most commonly used names are fabrics and cuisine names; nevertheless, the majority of eponyms do not belong to the active vocabulary, as they function in everyday life in a limited way, are used in particular social and cultural contexts, are understandable to a specific circle of people, and some of them show signs of obsolescence, in other words, can be perceived as archaisms and historicisms.

The source of the research was W. Kopalinski's dictionaries: first of all, «Słownik eponimów, czyli wyrazów odmiennych» and sporadically «Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych».

Key words: *the Polish language, borrowings, eponym, appellative, orientalism, toponym, anthroponym.*

Wprowadzenie. Słownictwo polskie bardzo intensywnie rozwija się i ciągle powiększa, przy tym niemała część jego zasobu to zapożyczenia, czyli «przejęte z języka obcego lub wzorowane na nim» (Sobol, 2002: 1239) wyrazy i wyrażenia, uważane za jeden ze sposobów uzupełnienia i wzbogacenia systemu leksykalnego. Pojawiają się one w języku polskim od początków jego rozwoju i «aktywnie używają się na co dzień oraz są obecne w różnych dziedzinach życia» (Pietruszka, 2022: 168), przyczyną czego jest rozwój gospodarki, handlu, sztuki, mody, sportu, turystyki etc. Znaczne miejsce wśród zapożyczeń zajmują eponimy – wyrazy pochodzące od nazw własnych, które stają się coraz bardziej popularne, ogólnie znane i często używane, a ich obecność w polszczyźnie w zdecydowanej większości przypadków jest uzasadniona. Weszły one do systemu języka polskiego w ciągu jego wielowiekowej historii jak rezultat kulturowych, ekonomicznych, politycznych kontaktów z innymi narodami. Zapozyczenia te mogły być bezpośrednie lub pośrednie, wywodzące się z tego czy innego języka europejskiego, ponadto odnajdziemy sporo wyrazów, które biorą swój początek w krajach nieco odległych od Polski. Obszerną grupę tworzą wyrazy odmiennie o proveniencji francuskiej, włoskiej, niemieckiej, angielskiej. Warto zaznaczyć, że język polski przejmował wyrazy nie tylko z języków europejskich, ale również z orientalnych. Są to m. in.

wyrazy tureckie, irańskie, arabskie, które przenikały do polszczyzny od dawna, często za pośrednictwem innych języków. Ojczyzną wspomnianych zapożyczeń, wśród których znajdują się też eponimy, są odległe kraje Azji, Bliskiego Wschodu czy Afryki.

Stan badań. Warto zauważyć, że zagadnienie kontaktów językowych i zapożyczeń jest jednym z ważnych w językoznawstwie, na które dość często zwracają uwagę naukowcy. Jednym z najbardziej aktualnych problemów we współczesnej lingwistyce są badania związane z wyrazami odmiennymi, które w przeważającej większości są zapożyczeniami. W ostatnich latach ukazało się wiele prac przedstawiających temat funkcjonowania eponimów w języku polskim. Kwestia wyrazów powstałych wskutek apelatywizacji była przedmiotem badań M. M. Sadowskiego, M. Witaszek-Samborskiej, A. Cieślukowej, K. Długosz-Kurczabowej, M. Guz i wielu innych polskich językoznawców. Temat wyrazów odmiennych został odzwierciedlony w pracy, która jest pierwszym w języku polskim zbiorem wyrazów pospolitych pochodzących od nazw własnych. Jest to «Słownik eponimów, czyli wyrazów odmiennych» autorstwa W. Kopalńskiego. Warto też zaznaczyć, że zapożyczenia leksykalne z języków zachodnich często były przedmiotem badań w pracach naukowych, czego nie możemy powiedzieć o wyrazach obcych pochodzących z języków wschodnich. Funkcjonowanie eponimów

o etymologii orientalnej zasługuje na zwrócenie szczególnej uwagi, ponieważ oprócz tego, że stanowią bogaty materiał językowy i są jednym ze sposobów bogacenia słownictwa języka polskiego, zawierają treść poznawczą, albowiem pomagają w świadomym komunikowaniu z innymi kulturami, wskazują na związki polszczyzny z innymi językami, nie zawsze bliskimi terytorialnie i obyczajowo, oraz stanowią podstawę zainteresowań językowo-kulturowych.

Celem niniejszego badania jest przedstawienie semantyki eponimów o proveniencji orientalnej oraz próba przyporządkowania ich do określonych grup tematycznych.

Przedmiot rozważań dotyczy najczęściej używanych w języku polskim wyrazów odimiennych pochodzących z języków orientalnych, wyekscerpowanych przede wszystkim ze «Słownika eponimów, czyli wyrazów odimiennych» W. Kopalińskiego.

Część główna. Na współczesną polszczyzną składają się różne warstwy leksyki, jedną z których są zapożyczenia z języków obcych. Pokazną grupę zapożyczeń stanowi nazewnictwo odimienne. Otóż eponimów, czyli «wyrazów i zwrotów pochodzących od imion i nazwisk, a także od nazw miejscowości, regionów i krajów» (Kopaliński, 1996: 5) zamieszczono w «Słowniku eponimów, czyli wyrazów odimiennych» W. Kopalińskiego dostateczną ilość. Pośród wyrazów zaprezentowanych w wyżej wspomnianym słowniku, naliczono około 50 haseł należących do orientalizmów. Terminem «orientalizm» określa się m. in. «wyraz przejęty z języków orientalnych» (Sobol, 2002: 608), to wszystko, co charakterystyczne dla kultury Azji, Bliskiego Wschodu, Maghrebu oraz Afryki Subsaharyjskiej. Zapożyczenia te docierały do polszczyzny różnymi drogami. Niektóre mogły znaleźć się w składzie słownikowym języka polskiego dzięki bliskim relacjom Polski z Imperium Osmańskim i Tatarami. Ich odnajdujemy najwięcej. Należałoby nadmienić, że poszczególne wyrazy odimienne, przyswojone przez polszczyznę, mogą nie świadczyć o jej bezpośrednich kontaktach z językami, z których się wywodzą, jednak «z powodu związku tego typu nazw z obcymi dla nas desygnatami ich używanie w określonych sytuacjach językowych jest konieczne» (Markowski, 2004: 1694).

Warto też zauważyć, że niektóre zapożyczenia orientalne weszły do języka polskiego za pośrednictwem języków zachodnioeuropejskich, inne nierzadko z języków słowiańskich. Spora część orientalizmów przetrwała we współczesnej polszczyźnie do dziś, inne całkowicie wyszły z użycia, wschodnie pochodzenie niektórych

trudno rozpoznać. Możemy zatem pozwolić sobie na wyodrębnienie kilku kręgów tematycznych, reprezentujących takie pojęcia, jak: tkaniny, ubiory, zwierzęta i rośliny, pożywienie, dywany, meble i inne wyrazy odimienne, które trudno wprowadzić do konkretnej warstwy tematycznej.

Wśród analizowanych eponimów dość liczną grupę stanowią wyrazy wskazujące na **nazwy tkanin i ubiorów**: *adamaszek* – jedwabna albo półjedwabna, najczęściej jednobarwna tkanina, nazwa której pochodzi od Damaszku, stolicy Syrii; *angora* – wełna kóz angorskich (moher), od dawnej nazwy stolicy Turcji (zmienionej na Ankara); *fez* – czerwone filcowe nakrycie głowy w kształcie ściętego stożka, zakończone czarnym chwostem, noszone przez mężczyzn w niektórych krajach muzułmańskich Bliskiego Wschodu, nazwa pochodzi od dawnej stolicy Maroka, Fezu; *gaza* – cienka tkanina o splecie płóciennym, prawdopodobnie nazwa pochodzi od miasta na pograniczu Egiptu i Izraela, niedaleko Morza Śródziemnego; *kaliko* – bawełniane płótno do oklejania okładek książek i podklejania map, od nazwy portu Kalikat w północnych Indiach; *kaszmir* – miękka, lekka tkanina z sierści kóz kaszmirskich, nazwa której pochodzi od wysokogórskiej krainy Kaszmir w północno-zachodnich Indiach i północno-wschodnim Pakistanie; *krymka* – okrągła, przylegająca do głowy, jedwabna lub aksamitna, zwykle haftowana czapeczka bez daszka, część stroju dawnych Tatarów krymskich używana na Wschodzie do dziś (jarmułka), od nazwy Krymu; *madapolam* – cienka, gęsta tkanina bawełniana, od Madapolam, przedmieścia Narasapur w środkowo-wschodnich Indiach; *madras* – lekka tkanina, używana na ozdoby firanki i zasłony, od nazwy miasta w południowych Indiach; *muslin* – lekka, przejrzysta tkanina z Mosulu, od nazwy miasta w północno-zachodnim Iraku; *szantung* – tkanina chińska z surowego jedwabiu, w barwach od kremowej do brązowej, pochodzi od nazwy prowincji Shandong we wschodnich Chinach. Omawiana grupa licząca ponad 10 nazw odimiennych jest motywowana nazwą miasta, prowincji, portu, czyli pochodzi od toponimów.

Podobną motywację (pochodzą przeważnie od toponimów) zawierają apelatywy, które wywodzą się z kręgu zasobu słownikowego, związanego z **nazwami zoologicznymi i botanicznymi**: *angora* – koza angorska; też odmiana królików i kotów o długiej i delikatnej sierści, od dawnej nazwy stolicy Turcji (zmienionej na Ankara); *baktrian* – wielbłąd dwugarbny, w stanie dzikim zachował się tylko w rejonie pustyni Gobi, od nazwy Baktrii, starożytnego kraju położonego między górami Hindukuszu i rzeką Amu-Darią, w Azji Środkowej;

bantamki – kury karłowate wielu ras (np. japońskie, pekińskie), od nazwy miasta Bantam na Jawie w Indonezji; *indyk* – ptak pochodzący z kontynentu amerykańskiego, w XVI wieku przywieziony z Indii Zachodnich (skąd może wywodzić się nazwa) i wkrótce udomowiony; *karakuły* – rasa owiec, utworzona w VIII w. na stepach Kara-kum (stąd nazwa) i Kizyl-kum; *bergamota* – drzewo cytrusowe, skórka którego zawiera cenny olejek bergamotowy; *bergamoty* – odmiana grusz, możliwie od Bergama – tureckiej nazwy Pergamonu, starożytnego miasta w północno-zachodniej Azji Mniejszej; *damaszka* – rodzaj śliwki, od nazwy Damaszku (dziś stolica Syrii); *euforbia* – wilczomlec, ostromlec, gatunek roślin w większości trujących, od imienia Euphorbusa, nadwornego lekarza króla Mauretanii Juby II; *tonkin* – mocny bambus stosowany w produkcji wędek i kijów narciarskich, od dawnej nazwy północnej części Wietnamu, dziś zwanej Bac Bo.

W badanym materiale znalazły się wyrazy, które możemy przyporządkować do grupy **nazw mineralów i substancji**: *dżet* – drobne smolistoczarne paciorki z gagatu (ang. jet 'gagat' z gr. Gates) od Gagas – nazwy starożytnego miasta w Likii (w południowo-zachodniej Azji Mniejszej); *indygo* – błękit indygowy, barwnik, znany już od około sześciu tysięcy lat w Indiach (stąd nazwa); *kalafonia* – składnik żywicy drzew iglastych, głównie sosny, od Kolofonu, starożytnej kolonii jońskiej na zachodnim wybrzeżu Azji Mniejszej; *kaolin* – glina porcelanowa, od nazwy góry Kao-ling w północno-wschodnich Chinach; *sard* – minerał, półszlachetny kamień ozdobny, od Sardes, dawnego miasta w zachodniej Azji Mniejszej; *turkus* – minerał, półszlachetny kamień, od nazwy Turcji, skąd sprowadzano ten kamień. Rzeczowniki odnoszące się do nazw minerałów, surowców, kamieni półszlachetnych zdecydowanie pochodzą od nazewnictwa miast, państw, gór i jezior.

Wskazać należy też na nazwy pochodzące od toponimów, które dotyczą słownictwa związanego z **wojskowością, chociażby takie, jak**: *damascenka* – szabla ze stali damasceńskiej, od wielu wieków produkowanej przez Arabów na Wschodzie (od nazwy Damaszku – stolicy dzisiejszej Syrii); *misiurka* – rodzaj hełmu, w Polsce XVI–XVIII w. noszonego przez jazdę pancerną, nazwa może pochodzić od arabskiego Misr 'Egipt'.

Niektóre wyodrębnione eponimy możemy przypisać do **nazw dywanów i mebli**: *buchara* – nazwa przyjęta dla kobierców tkanych głównie przez turkmeńskie plemię nomadów Tekke, od nazwy miasta Buchara w Uzbekistanie – ośrodka handlu bucharami; *kula* – ornament turecki z motywem stylizowanego aligatora, zwłaszcza na kobiercach,

też kobierzec turecki (zwykle dywan modlitewny), od nazwy miasta Kula w zachodniej Turcji; *otomana* – niska turecka kanapa, od Othmana, Osmana I, sułtana tureckiego. Nazwy dywanów, kilimów niosą informację o miejscu, z którego rzecz pochodzi, jedynie eponim «otomana» wywodzi się od imienia osobowego.

Nazwy kulinariów reprezentowane są takimi eponimami, jak: *kabul* – ostry sos pomidorowy, od nazwy stolicy Afganistanu; *kawa* – napój z ziaren kawowca (możliwie od nazwy Kaffa – prowincji w południowo-zachodniej Etiopii); *mazagran* – alkoholowy napój (od nazwy wsi w zachodniej Algierii); *mokka* – gatunek kawy arabskiej, napój z tej kawy – od nazwy niewielkiego portu morskiego w okręgu Taaiz nad Morzem Czerwonym (południowo-zachodni Jemen). Badane eponimy, motywowane nazewnictwem kulinarnym, pochodzą od nazw miast. Można zauważyć, że obok rzeczownika pospolitego pochodzenia odimiennego, do dziś też została nazwa własna miejscowości.

Z języków orientalnych polszczyzna przejęła eponimy dotyczące **kultury, sztuki, nauki**: *damaskinaż* – technika zdobienia przedmiotów metalowych przez inkrustację złotem lub srebrem, od Damaszku, stolicy Syrii; *lezginka* – narodowy taniec Lezginów (stąd nazwa), ludności południowo-wschodniego Dagestanu i południowego Azerbejdżanu; *rawanastron* – indyjski smyczkowy instrument muzyczny, poświęcony Rawanie dziesięciogłowemu królowi demonów, władcy Cejlonu (stąd nazwa); *sinologia* – nauka zajmująca się językiem i kulturą Chin, z arabskiego Sin 'Chiny'.

Kilka eponimów zawiera **nazwy religii i przedmiotów kultu religijnego**: *amidyzm* – najbardziej rozpowszechniona forma buddyzmu japońskiego (od nazwy jednej z emanacji Buddy, Amidy – dobrotliwego opiekuna ludzi, pomagającego wszystkim wymawiającym jego imię); *baldachim* – osłona przedmiotów kultu w Kościele, od wytwornych materii brokatowych z Bagdadu (z wł. baldacchino od Baldacco 'Bagdad'); *bugia* – lichtarzyk ze świecą woskową w Kościele rzymskokatolickim, od nazwy miasta portowego w północno-wschodniej Algierii, gdzie je wyrabiano.

Niektóre wyrazy odimienne trudno jednoznacznie przyporządkować do poszczególnej grupy znaczeniowej, dlatego zostały określone jako **varia**: *bengalskie ognie* – rodzaj ogni sztucznych (fajerwerków), od Bengalu, historycznego rejonu w północno-wschodniej części subkontynentu indyjskiego; *fatymidzi* – dynastia kalifów muzułmańskich, panująca w północnej Afryce i na Środkowym Wschodzie od 909 do 1171 r., nazwa

pochodzi od imienia córki proroka Mahometa Fatimy; *golkonda* – kraj pełen złota i innych skarbów, niewyczerpalne źródło jakichś dóbr, kraina obfitości, od nazwy miasta w południowo-wschodnich Indiach; *jawajka* – postać widowiska wystawianego przez teatr lalkowy, od nazwy wyspy Jawy w Archipelagu Malajskim; *manila* – twarde włókno otrzymany z liści banana manilskiego, od miasta w Filipinach; *marokin* – skóra kozła, specjalnie wyprawiana i tłoczona, od państwa Maroko w północno-zachodniej Afryce; *nahajka* – bicz Nogajów, ludu północno-kaukaskiego z turecko-ałtajskiej grupy językowej, której przywódcą był Nogaj (stąd nazwa); *pergaminy* – materiał pisarski z wyprawionych skór cielęcych, baranich i kozich; dokument pisany na pergaminie, potocznie papier pergaminowy, od nazwy Pergamonu, starożytnego miasta w północno-zachodniej Azji Mniejszej.

Wnioski. Na podstawie przeprowadzonych badań możemy stwierdzić, że dużą część zapożyczeń stanowią eponimy, zaletą których, podobnie jak i zapożyczeń terminologicznych, jest «upodobnianie się w różnych językach» (Markowski, 2012: 157), co «prowadzi do umiędzynarodowienia» (Markowski, 2012: 157) tych wyrazów. Jak widać z przytoczonych wyżej charakterystyk, nazwy odimienne przejęte z takich języków, jak arabski, turecki, tatarski, chiński, chociaż i funkcjonują w polszczyźnie jako zapożyczenia, zostały adaptowane i poniekąd uzasadnione, jak również wzbogaciły język o nowe nieistniejące wcześniej wyrazy, a razem z tym o nowe pojęcia, przedmioty, zjawiska. Prezentowane eponimy są motywowane w większości toponimami, tzn. nazwami miast, regionów, portów, prowincji. Nie spotykane są, poza kilkoma, nazwy powstałe od antroponimów. Klasyfikacja zebranych nazw odimienych pod względem tematycznym jest

dość skomplikowana, niektóre wyrazy trudno przyporządkować do poszczególnych kręgów znaczeniowych. Eponimy, podobnie jak i zapożyczenia właściwe «odnoszą się do wielu dziedzin życia, od tych najbardziej codziennych, do dość wyspecjalizowanych, są więc składnikami różnych pól leksykalnych» (Markowski, 2012: 127). Zdecydowanie przeważają trzy kręgi tematyczne, stanowiące najobszerniejszą grupę zapożyczeń, do których zaliczamy nazwy tkanin, nazewnictwo roślinnego i zwierzęcego świata oraz słownictwo kulinarne. Warto też nadmienić, że większość omawianych eponimów jest niezbyt często używana na co dzień, są to raczej wyrazy bardziej znane ludziom określonego środowiska, zawodu lub o konkretnych zainteresowaniach, niektóre też mają odcień słownictwa nacechowanego chronologicznie, tzn. mogą być dziś odbierane jako archaizmy lub historyzmy. Chociaż są często uważane za jednostki recesywne w języku polskim, świadczą o wielowiekowych kontaktach Polaków z innymi narodami, często odległymi geograficznie i kulturowo. Możemy też stwierdzić, że wkomponowują się w kontekst lingwistyczno-kulturowy, ponieważ ich znajomość służy do postrzegania i odkrywania więzi polszczyzny z innymi językami, ponadto wskazują na różnorodność słownictwa polskiego, które jest najbardziej ruchomym elementem systemu języka. Zapożyczone eponimy pochodzenia orientalnego, które «są zarówno wyrazami pospolitymi, jak i uniwersalnymi, ponieważ funkcjonują w wielu językach» (Pietruszka, 2022: 170), stanowią bogaty materiał badawczy, zarówno pod względem językoznawczym, jak i społeczno-kulturowym, co w **perspektywie dalszych badań** może być przyczynkiem do głębszych studiów nad słownictwem orientalnym w języku polskim.

BIBLIOGRAFIA

1. Kopaliński W. Słownik eponimów, czyli wyrazów odimienych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1996. 289 s.
2. Kopaliński W. Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1989. Wyd. XVII rozszerzone. 576 s.
3. Markowski A. Wykłady z leksykologii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012. S.127; 157.
4. Nowy słownik języka polskiego PWN/Red. E. Sobol. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. S. 608; 1239.
5. Pietruszka L. Eponimy w słownictwie kulinarnym języka polskiego. Aktualny stan badań humanitarnej nauki: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Випуск 55. Т. 2. С. 167–171. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/55_2022/part_2/55-2_2022.pdf (dostęp: 06. 05. 2024)
6. Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN/Red. A. Markowski. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2004. S. 1692–1695.

REFERENCES

1. Kopaliński W. (1996) Słownik eponimów, czyli wyrazów odimienych [Dictionary of eponyms, i. e. words derived from names]. Warsaw: Wydawnictwo Naukowe PWN. 289 p. [in Polish].

2. Kopaliński W. (1989) Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [Dictionary of foreign words and phrases]. Warsaw: Wiedza Powszechna. Wyd. XVII rozszerzone. 576 p. [in Polish].
3. Markowski A. (2012) Wykłady z leksykologii [Lectures on lexicology]. Warsaw: Wydawnictwo Naukowe PWN. S. 127; 157. [in Polish].
4. Nowy słownik języka polskiego PWN/Red. E. Sobol (2002) [The new dictionary of the Polish language PWN/Ed. E. Sobol]. Warsaw: Wydawnictwo Naukowe PWN. P. 608; 1239. [in Polish].
5. Pietruszka L. (2022) Eponimy w słownictwie kulinarnym języka polskiego. [Eponyms in cuisine vocabulary of the Polish language]. Aktualni pytania humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Drohobych: Issue 55. Volume 2. P. 167–171. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/55_2022/part_2/55-2_2022.pdf (date of access: 06. 05. 2024) [in Polish].
6. Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN/Red. A. Markowski (2004) [Great dictionary of proper Polish language PWN/Ed. A. Markowski]. Warsaw: Wydawnictwo Naukowe PWN. P. 1692–1695. [in Polish].